

Bölüm

Otizm Spektrum Bozukluğu Olgularının Yönetimi

14

Alper ALNAK¹

Otizm Spektrum Bozukluğu ile İlgili Genel Bilgiler

Otizm Spektrum Bozukluğu (OSB) genellikle bulguları yaşamın erken dönemlerinde saptanabilen nörogelişimsel bir bozukluk olup; belirtileri sıkılıkla yaşam boyu devam eder. OSB, sosyal ve iletişimsel becerilerde kısıtlılıklar ve eşlik eden basmakalıp, yineleyici ve kısıtlı davranışlar/ilgi alanları ile karakterizedir(1). Geçtiğimiz birkaç on yıl içerisinde OSB prevalansında dramatik bir artış söz konusu olmakla birlikte hastalığın gerçek prevalansının artmasını yanı sıra; tanı kriterlerindeki değişiklikler ve artan farkındalıkın da bu artışa katkısı olduğu düşünülmektedir. Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'nin (Center for Disease Control, CDC) 2018 tarihli en güncel epidemiyolojik çalışmasında her 44 çocuktan birisinin OSB tanısına sahip olduğu bildirilmiştir(2). Yetişkin bireylerde OSB sıklığını belirlemek için yapılan en kapsamlı çalışmada 18 yaş ve üzeri bireylerde OSB sıklığının % 2.2 olduğu belirtilmiştir(3). Zihinsel yetersizlik OSB'li bireylerin %70'ine eşlik eder. Erkeklerde görülmeye sıklığı kadınlardan 3-4 kat fazladır ve kadınlarda zihinsel yetersizlik eş tanı olarak daha sık görülmektedir(2). Hastalığın patogenezinde rol oynayan etmenler net olarak aydınlatılamamış olsa da genetik etmenlerin epigenetik ve çevresel etmenlerle etkileşimi aracılığıyla patogeneze en önemli katkıyı sunduğu düşünülmektedir(4).

¹ Uzm. Dr. Çocuk ve Ergen Psikiyatristi, Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi

KAYNAKLAR

1. Diagnostic and statistical manual of mental disorders: DSM-5™, 5th ed. American Psychiatric Association. Arlington, VA, US: American Psychiatric Publishing, Inc.; 2013.
2. Maenner MJ, Shaw KA, Bakian A V, Bilder DA, Durkin MS, Esler A, et al. Prevalence and Characteristics of Autism Spectrum Disorder Among Children Aged 8 Years - Autism and Developmental Disabilities Monitoring Network, 11 Sites, United States, 2018. MMWR Surveill Summ. 2021;70(11):1–16.
3. Dietz PM, Rose CE, McArthur D, Maenner M. National and State Estimates of Adults with Autism Spectrum Disorder. *J Autism Dev Disord*. 2020 Dec 1;50(12):4258–66.
4. Taylor MJ, Rosenqvist MA, Larsson H, Gillberg C, D'Onofrio BM, Lichtenstein P, et al. Etiology of autism spectrum disorders and autistic traits over time. *JAMA Psychiatry*. 2020 Sep 1;77(9):936–43.
5. Shattuck PT, Seltzer MM, Greenberg JS, Orsmond GI, Bolt D, Kring S, et al. Change in autism symptoms and maladaptive behaviors in adolescents and adults with an autism spectrum disorder. *J Autism Dev Disord*. 2007 Oct;37(9):1735–47.
6. McGovern CW, Sigman M. Continuity and change from early childhood to adolescence in autism. *J Child Psychol Psychiatry Allied Discip*. 2005 Apr;46(4):401–8.
7. Görmez A, Kirpinar İ. Autism spectrum disorders: Changes and psychiatric comorbidities in adulthood. *Yeni Symp*. 2015 Dec 1;53(4):27–32.
8. Smith LE, Maenner MJ, Seltzer MM. Developmental trajectories in adolescents and adults with autism: The case of daily living skills. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2012 Jun 1;51(6):622–31.
9. Steinhausen HC, Mohr Jensen C, Lauritsen MB. A systematic review and meta-analysis of the long-term overall outcome of autism spectrum disorders in adolescence and adulthood. *Acta Psychiatr Scand*. 2016 Jun 1;133(6):445–52.
10. Mukaddes NM. Otizm spektrum bozuklukları. In: İstanbul Nobel Tıp Kitabevleri. 2014. p. 335–66.
11. Wehman P, Schall C, Carr S, Targett P, West M, Cifu G. Transition From School to Adulthood for Youth With Autism Spectrum Disorder: What We Know and What We Need to Know. *J Disabil Policy Stud*. 2014 Feb 1;25(1):30–40.
12. Croen LA, Zerbo O, Qian Y, Massolo ML, Rich S, Sidney S, et al. The health status of adults on the autism spectrum. *Autism*. 2015 Oct 24;19(7):814–23.
13. Besag FMC. Epilepsy in patients with autism: Links, risks and treatment challenges. *Neuropsychiatr Dis Treat*. 2018;14:1–10.
14. Murphy CM, Ellie Wilson C, Robertson DM, Ecker C, Daly EM, Hammond N, et al. Autism spectrum disorder in adults: Diagnosis, management, and health services development. *Neuropsychiatr Dis Treat*. 2016 Jul 7;12:1669–86.
15. Lever AG, Geurts HM. Psychiatric Co-occurring Symptoms and Disorders in Young, Middle-Aged, and Older Adults with Autism Spectrum Disorder. *J Autism Dev Disord*. 2016 Jun 1;46(6):1916–30.
16. Russell AJ, Murphy CM, Wilson E, Gillan N, Brown C, Robertson DM, et al. The mental health of individuals referred for assessment of autism spectrum disorder in adulthood: A clinic report. *Autism*. 2016 Jul 1;20(5):623–7.
17. Greenhill LL, Swanson JM, Vitiello B, Davies M, Clevenger W, Wu M, et al. Impairment and deportment responses to different methylphenidate doses in children with ADHD: The MTA titration trial. *J Am Acad Child Adolesc Psychiatry*. 2001;40(2):180–7.

18. Mahajan R, Bernal MP, Panzer R, Whitaker A, Roberts W, Handen B, et al. Clinical practice pathways for evaluation and medication choice for attention-deficit/hyperactivity disorder symptoms in autism spectrum disorders. *Pediatrics*. 2012 Nov;130(SUPPL. 2).
19. Lugnegård T, Hallerbäck MU, Gillberg C. Psychiatric comorbidity in young adults with a clinical diagnosis of Asperger syndrome. *Res Dev Disabil*. 2011 Sep;32(5):1910–7.
20. Wijnhoven LAMW, Creemers DHM, Vermulst AA, Granic I. Prevalence and risk factors of anxiety in a clinical Dutch sample of children with an autism spectrum disorder. *Front Psychiatry*. 2018 Mar 2;9:50.
21. Williams K, Wheeler DM, Silove N, Hazell P. Selective serotonin reuptake inhibitors (SSRIs) for autism spectrum disorders (ASD). *Cochrane Database Syst Rev*. 2010 Aug 4;(8).
22. Berney T, Bevan R, Brugha T, Carpenter P, Clarke F, Doherty M, et al. CR228: The psychiatric management of autism in adults. 2020.
23. Hollocks MJ, Lerh JW, Magiati I, Meiser-Stedman R, Brugha TS. Anxiety and depression in adults with autism spectrum disorder: A systematic review and meta-analysis. *Psychol Med*. 2019 Mar 1;49(4):559–72.
24. Ghanizadeh A, Sahraeizadeh A, Berk M. A head-to-head comparison of aripiprazole and risperidone for safety and treating autistic disorders, a randomized double blind clinical trial. *Child Psychiatry Hum Dev*. 2014 Apr;45(2):185–92.